

Statistike regije - etvrti puta

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2007/5/7 19:58:45

O odluci DZS-a o podjeli Hrvatske na tri (statističke) regije, o razlozima i potrebi razvrstavanja Hrvatske na regije, o kršenju odluke Sabora prilikom donošenja te odluke, o mogućim posljedicama te odluke posebno za Regiju sjever i o podacima koji bi trebali stvoriti jasniju sliku o tome pisao sam do sada tri puta:

<http://www.pollitika.com/опасna-i-skandalozna-podvala>

<http://www.pollitika.com/pobuna-sjevera-trazim-referendum>

<http://www.pollitika.com/samo-za-znatizeljne>

O toj temi, doduše iz sasvim drugih pobuda piše i bloger na pollitika.com pod nadimkom „sm“.

<http://www.pollitika.com/bilo-je-lije...-ili-populizam-bez-granica>

Iz teksta i komentara na taj post zaključio sam da o strukturalnim fondovima EU, o kriterijima da dodjelu sredstava, namjeni i količini novaca koji se tu „vrti“ kod nas nema dovoljno informacija. Obećao sam dati širu informaciju. Umjesto vlastitog prikaza i preporučenog kao i zbog vjerodostojnosti u nastavku dajem „News release“ Eurostata broj 23/2007 od 19. veljače 2007. u dijelu u kojem pojašnjavaju CILJEVE (kriterije) 1, 2 i 3 Strukturalnih fondova EU namjenjenih regijama zemalja članica EU.

Od mene samo još jedan podatak: prema sadašnjem stanju, prema podacima o BDP-u RH i EZ 27, prema budžetu Strukturalnih fondova do 2013. i prema važećim kriterijima Hrvatske regije bi prve godine prava korištenja (2010.?) iz tih fondova mogle primati između 155 i 200 (po nekima i do 220) eura po glavi stanovnika. Bespovratnih sredstava. Godišnje.

Prilog:

Reforma Strukturalnih fondova, Agenda 2000, fokusira dostupnu pomoć na ključne razvojne probleme. Postojeća pravila pružaju tri prioriteta cilja, umjesto prijašnjih šest ciljeva.

- Cilj 1 promiče razvoj ekonomije u regijama i razvoj zaostaje. Regionalnog je karaktera obzirom da su samo one regije čiji je BDP per capita niži od 75% prosjeka Unije. Sedam «najnerazvijenijih» regija u Švedskoj i Finskoj s izrazito niskom naseljenošću, te Sjeverna Irska, također primaju pomoć. U konačnici, Cilj 1 pokriva 90 regija u 19 zemalja članica. Omogućena je i podrška zemljama u tranziciji, kroz sedmogodišnje razdoblje, za regije koje su imale to pravo između 1994. i 1999. Cilj 1 privlači 70% sredstava iz proračuna Strukturalnih fondova (pr. 151 milijarda E u periodu 2000.-2006. godine), koja se dijele u četiri fonda (ERDF, ESF, EAGGF i FIG). Osnovna infrastruktura, razvoj ljudskih potencijala, ulaganje u istraživanje i inovacije, te informatizaciju društva su četiri primarna područja interesa.

- Cilj 2 doprinosi ekonomskom i socijalnom restrukturiranju geografskih regija koje su suočene sa strukturalnim poteškoćama. Također je regionalnog karaktera, a kriteriji ovise o stupnju naseljenosti i posebnim socijalno-gospodarskim okolnostima. Dvije kategorije podobnih regija su: područja koja prolaze kroz ekonomsku rekonstrukciju u industriji i uslužnom sektoru, zaostala ruralna područja, urbana područja s poteškoćama i zaostala područja ovisna o ribolovu. Obzirom da je cjelokupno područje Grčke, Irske i Portugala podobno za financiranje kroz Cilj 1, oni nisu u mogućnosti ostvariti pomoć kroz Cilj 2. Proračun Cilja 2 iznosio je 22.5 milijardi E kroz period od 2000. do 2006. (11,5% ukupnog proračuna) i financiran je od strane ERDF i ESF. Omogućena je i podrška zemljama u tranziciji, koje su imale to pravo između 1994. i 1999 prema tadašnjim Ciljevima 2 i 5(b).

- Cilj 3 podržava adaptaciju i modernizaciju smjernica i sustava za obrazovanje, izobrazbu i zapošljavanje. Služi kao mjerodavni okvir za sva mjerenja koja se vrše na temelju Amsterdamskog sporazuma, te za potrebe Europske strategije. Nije regionalnog karaktera: sve regije koje ne zadovoljavaju kriterije iz Cilja 1. Kroz sedam godina imao je proračun od 24,05 milijardi E (12,3% ukupnog proračuna) i isključivo financiranje od strane ESF.

Kako će se Ciljevi 1, 2 i 3 nastaviti razvijati nakon 2006. ovisi o procjenama njihovih učinaka na ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju kao i o ishodu rasprave o budućoj regionalnoj politici. Proširenje Unije na 25 članica u potpunosti je izmijenilo socio-ekonomski kontekst. Kroz period 2007.-2013. potrebna nam je nova strategija i reforma instrumenata koji se primjenjuju. Ključni problemi razvoja, pojednostavljenja i decentralizacije biti će u fokusu navedenih reformi.

Cilj 1:

Potporna razvoju manje prosperitetnih regija

Cilj 1 Strukturnih fondova je glavni prioritet kohezijske politike Europske unije. U skladu sa sporazumom, Unija radi na «promicanju harmoničnog razvoja» i prvenstveno cilja na «smanjenje razlike u stupnju razvoja različitih regija». Zbog toga je više od 2/3 sredstava iz Strukturnih fondova (oko 135 milijardi E) usmjereno za pomoć područjima koji zaostaju u razvitku i čiji je BDP ispod 75% od prosjeka Unije.

Sve te regije imaju «crvene» slijedeće ekonomske pokazatelje:

- nisku razinu ulaganja,
- iznad prosječne razinu nezaposlenosti,
- nedostatak potpore ulagačima i poduzetnicima,
- zaostalu osnovnu infrastrukturu.

Pedesetak regija, u kojima živi 22% europske populacije, bile su pokrivene u periodu 2000.-2006. Strukturni fondovi će poduprijeti uzlet ekonomskih aktivnosti u tim regijama pružajući im osnovnu infrastrukturu koja nedostaje, ujedno prilagodbu i podižući razinu educirane radne snage i potičući ulaganja u poduzetništvo.

Cilj 1: podobne regije

- regije čiji je BDP po glavi stanovnika niži od 75% prosjeka Unije;
- slabo naseljeni krajevi Finske i Švedske (manje od 8 st./km²);
- udaljene regije (Francuski prekomorski posjedi, Kanarski otoci, Azori i Madeira);

- Njemačka: Brandenburg, Mecklenburg-Western Pomerania, Saxony, Saxony-Anhalt, Thuringia;
- Grčka: Istočna Macedonia, Tracija, Središnja Macedonia, Zapadna Macedonia, Thessaly, Epirus, Ionski otoci, Zapadna Grčka, Kontinentalna Grčka, Peloponez, Atika, Sjeverni Egej, Južni Egej, Kreta (i ostali teritoriji Grčke);
- Španjolska: Galicija, Asturias Principality, Castile-Leon, Castile-La Mancha, Extremadura, Valencia, Andalusia, Murcia, Ceuta-Mellila, Kanarsko otočje;
- Francuska: Guadeloupe, Martinique, Francuska Gvajana, Reunion;
- Italija: Campania, Apulia, Basilicata, Calabria, Sicilija, Sardinija;
- Irska: Border, Midlands i Western;
- Austrija: Burgenland;
- Portugal: Sjever, Centar, Alentejo, Algarve, Azori, Madeira;
- Finska: Istočna Finska, dio Središnje Finske, dio Sjeverne Finske;
- Švedske: dio Sjeverno-središnje Švedske, dio Središnjeg Norrland, dio Upper Norrland;
- Češka: Střední Čechy, Jihozapad, Severozapad, Severovýchod, Jihovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko;
- Estonija: Esti;
- Latvija: Latvija;
- Litva: Lietuva;
- Mađarska: Közép-Magyarország, Közép-Dunántul, Nyugat-Dunántul, Dél-Dunántul, Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld;
- Malta: Malta;
- Poljska: Dolnoslaskie, Kujawsko-Pomorskie, Lubelskie, Lubuskie, Łódzkie, Małopolskie, mazowieckie, Opolskie, Podkarpackie, Podlaskie, Pomorskie, Slaskie, Świętokrzyskie, Warmińsko-Mazurskie, Wielkopolskie, Zachodniopomorskie;
- Slovenija: Slovenija;
- Ujedinjeno Kraljevstvo: Južni Yorkshire, Zapadni Wales & The Valleys, Cornwall & the Isles of Scilly, Merseyside;
- Slovačka: Zapadne Slovensko, Stredne Slovensko, Vychodne Slovensko.

Populacija koju pokriva Cilj 1 između 2000.-2006. (u milijunima stanovnika)

Njemačka – 14,153; Irska – 0,965; Finska – 1,076; Grčka – 10,476; Italija – 19,302, Švedska – 0,452; Španjolska – 23,219; Austrija – 0,275; Ujedinjeno Kraljevstvo – 5,079; Francuska – 1,644; Portugal – 0,275; Češka – 9,095; Estonija – 1,379; Mađarska – 10,238, Latvija – 3,531; Litva – 2,391, Malta – 0,387; Poljska – 38,654; Slovenija – 1,986, Slovačka – 4,779; EU 25 – 155,697.

Tranzicijska potpora

Nova pravila pružaju tranzicijsku potporu u regijama koje su potpadale pod Cilj 1 od 1994.-1999. Poboľšani sustav sprjeđava iznenadni prekid pomoći i konsolidira primanja i Strukturalnih fondova u prijašnjim razdobljima.

Nužno je razlikovati:

- područja koja zadovoljavaju kriterije Cilja 2. Ta područja su imala tranzicijsku potporu četiri strukturalna fonda do 31. prosinca 2006;
- ostala područja gdje je pomoć ERDF prestala 31. prosinca 2005. Oni imaju pravo na tranzicijsku pomoć iz ESF, EAGGF i FIFG do 31. prosinca 2006.

Područja koja primaju tranzicijsku potporu u sklopu Cilja 1 (odluka Komisije od 1. srpnja 1999.)

- Njemačka: Istočni Berlin
- Belgija: Hainaut
- Španjolska: Cantabria
- Francuska: Korzika i okruzi Valenciennes, Douai i Avesnes
- Italija: Molise
- Irska: Južna i Istočna
- Nizozemska: Flevoland
- Portugal: Lisboa i Vale do Tejo
- Ujedinjeno Kraljevstvo: Sjeverna Irska, Highlands i Islands

Posebni programi

Dva posebna programa će se također financirati iz sredstava Cilja 1:

- MIROVNI program koji podržava mirovni proces u Sjevernoj Irskoj i graničnim područjima Irske (2000.-2004.);
- posebni program podrške određenim NUTS 2 regijama u Švedskoj, koja zadovoljavaju kriterije niske razine naseljenosti iz Protokola br. 6 vezanog u Švedski ugovor o pristupanju (2000.-2006.)